Lieta Nr. C29391822
Lietas arhīva Nr. C-02619-23/71
ECLI:LV:RPT:2023:0125.C29391822.3.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2023. gada 25. janvārī

Rīgas pilsētas tiesa
tiesnese Alise Cunska
rakstveida procesā izskatīja vienkāršotās procedūras civillietu Apdrošināšanas akciju sabiedrības "BALTA" prasībā pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2022. gada 6. jūlijā Rīgas pilsētas tiesā Apdrošināšanas akciju sabiedrība "BALTA" (turpmāk – prasītāja) cēlusi prasību vienkāršotajā procedūrā pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" (turpmāk – atbildētāja) par naudas piedziņu, lūdzot piedzīt no atbildētājas prasītājas labā galveno zaudējumu 1729,90 EUR un visus tiesas izdevumus, t.sk. valsts nodevu 259,49 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus, kā arī noteikt tiesības prasītājai par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas 6 % gadā no galvenā parāda.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1635., 1652., 1753., 1756., 1775., 1779. pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4. pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4.-6. pantu, Apdrošināšanas līguma likuma 45. pantu, Ministru kabineta 2017. gada 11. jūlija noteikumiem Nr. 408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" (turpmāk – Pārvaldīšanas maksas noteikumi), Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumiem Nr. 907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" *(no 2022. gada 8. jūlija nosaukums "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu")* (turpmāk – Apsaimniekošanas noteikumi) un Ministru kabineta 2010. gada 28. septembra noteikumu Nr. 905 "Kārtība, kādā tiek plānotas un organizētas ar dzīvojamās mājas renovāciju un rekonstrukciju saistītās darbības" 2. punktu.

Prasības pieteikumā norādīti šādi apstākļi:

[1.1] Starp prasītāju un /pers. A/ tika noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta Ģimenes apdrošināšanas polise Nr. 691402770, uz kuras pamata tika apdrošināts dzīvoklis Nr. /adrese/ (turpmāk – dzīvoklis). Polises darbības termiņš bija noteikts no 2021. gada 25. marta līdz 2022. gada 12. janvārim.

Polises darbības laikā dzīvoklis tika applūdināts, par ko atbildētāja sastādīja aktu, kurā konstatēts, ka dzīvokļa appludināšanas cēlonis ir lietus ūdens novadīšanas sistēmas bojājums (atvienojusies lietus kanalizācija uz bēniņiem savienojuma vietā).

[1.2] Eksperts, izvērtējot apdrošināšanas lietas materiālus, sastādīja attiecīgo tāmi un aprēķināja būvizdevumus 1799,89 EUR. Prasītāja, atskaitot ar polisi noteikto pašrisku 70 EUR, pieņēma lēmumu cietušā dzīvokļa īpašniekiem izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību –katram no diviem dzīvokļa īpašniekiem 864,95 EUR apmērā.

[1.3] Atbildētāja ir dzīvojamās mājas /adrese/, apsaimniekotāja un lietus ūdens novadīšanas sistēma, kas bojāta, atrodas tās apsaimniekošanas zonā.

Ievērojot, ka ūdens noplūdes cēlonis atradās komunikāciju posmā, kas ietilpst kopīpašuma daļā, atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldniece noplūdes brīdī bija atbildīga par šo komunikāciju uzturēšanu, kā arī par to bojājumu rezultātā nodarītiem zaudējumiem. Pienākums rūpēties par komunikāciju uzturēšanu ietver ne tikai pienākumu novērst komunikāciju bojājumus to rašanās gadījumā, bet arī regulāri pārbaudīt komunikāciju stāvokli, savlaicīgi veikt to nomaiņu vai labošanu piesardzības apsvērumu dēļ, gādājot, lai komunikācijas pastāvīgi būtu tādā tehniskā stāvoklī, lai pēc iespējas samazinātu avārijas situāciju risku un no tā izrietošus bojājumus.

Lietā arī nav pierādījumu tam, ka atbildētāja pirms avārijas kaut vienu reizi veica dzīvokļa robežās esošo komunikāciju, kas ietilpst kopīpašumā, apsekošanu.

[1.4] Atbildētāja neievēroja Pārvaldīšanas maksas noteikumu 21. punkta prasības un lietā nav pierādījumu, ka atbildētāja veica komunikāciju remontu, par ko viņai bija tiesības iekasēt atlīdzību, kā arī atbildētāja par komunikāciju stāvokli un nomaiņas nepieciešamību neinformēja dzīvokļa īpašniekus, nav sasaukusi sapulci, kurā dzīvokļu īpašnieki būtu noraidījuši atbildētājas ierosinājumu.

[2] Paskaidrojumus par celto prasību iesniegusi atbildētāja, norādot, ka prasību neatzīst.

Paskaidrojumos norādīts, ka:

[2.1] Atbildētāja regulāri veica inženierkomunikāciju pārbaudi dzīvojamā mājā /adrese/ saskaņā ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, proti, rīkojās atbilstoši Apsaimniekošanas noteikumiem. Pirms avārijas atbildētāja veica dzīvojamās mājas /adrese/ pilnu vizuālo apsekošanu šādos datumos: 2019. gada 7. maijā, 2020. gada 28. maijā, 2021. gada 26. martā.

[2.2] Lietus ūdens novadīšanas sistēmas ekspluatācijas termiņš dzīvojamā mājā /adrese/ ir beidzies. Pirms avārijas vizuālajās apskatēs nekādi lietus kanalizācijas sistēmas uz ēkas bēniņiem bojājumi netika konstatēti.

[2.3] Pie dzīvokļa saliešanas nav vainojama atbildētāja, bet nepārvarama vara, jo, pēkšņi uzņemot intensīvu nokrišņu daudzumu, ir atvienojusies lietus kanalizācijas caurule savienojuma vietā, kā rezultātā ūdens tecēja uz bēniņiem un dzīvoklim nodarīti bojājumi. Tas, ka 2022. gada 2. janvārī valsti šķērsoja plaša intensīvo nokrišņu zona un putenis, bet 2022. gada 3. janvārī sniegs pārgāja atklātā un intensīvā lietū, ir pierādāms ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra mājaslapā pieejamo informāciju. Pēc avārijas atbildētāja nekavējoties novērsa lietus kanalizācijas sistēmas bojājumus.

[2.4] Lietā nav konstatējama atbildētājas prettiesiskā rīcība un vaina.

[3] Lietā pieprasīta un saņemta prasītājas atsauksme, kurā norādīts turpmāk minētais:

[3.1] Lietā nav pierādījumu, ka atbildētāja informēja dzīvokļu īpašniekus par nepieciešamību mainīt lietus ūdens kanalizācijas sistēmu, par komunikāciju faktisko stāvokli, nepieciešamību veikt kārtējo vai ārpuskārtas remontu.

[3.2] Atbildētāja ilgstoši zināja par to, ka komunikācijas ir nolietojušas, bet nav neko darījusi, lai tās nomainītu. Atbildētāja varēja aprēķināt

atbilstošu maksu saskaņā ar Pārvaldīšanas maksas noteikumiem vai pārtraukt sniegt pakalpojumu.

[3.3] Apstākļi, ka lietus ūdens novadīšanas sistēmas bojājums noticis kādas nepārvaramas varas ietekmē, lietā nav piestādīti, nav ziņu, ka kāda trešā persona būtu vainojama pie zaudējumiem.

[4] Atbilstoši Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļā noteiktajai kārtībai civillieta tiek izskatīta rakstveida procesā, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē. Puses nav lūgušas lietas izskatīšanu tiesas sēdē, pusēm nodrošināts Civilprocesa likuma 10. pantā noteiktais sacīkstes princips, līdz ar to tiesa atzīst, ka prasības pieteikumā ietvertie rakstveida paskaidrojumi un iesniegtie pierādījumi, atbildētājas rakstveida paskaidrojumi un prasītājas atsauksme ir pietiekami lietas objektīvai izskatīšanai.

Ievērojot minēto, tiesa, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu, civillietu izskata rakstveida procesā, par ko prasītājai un atbildētājai ir paziņots 2022. gada 9. decembrī, nosūtot paziņojumu par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un tiesas sprieduma pieejamības datumu.

[5] Lietā 2023 gada 25. janvārī saņemts prasītājas lūgums par pilna sprieduma sastādīšanu.

Motīvu daļa

[6] Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma.

[7] Atbilstoši Civillikuma 1770. pantam ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Minētā likuma 1771. pants noteic, ka zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesību uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu. Saskaņā ar Civillikuma 1775. pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

Saskaņā ar Civillikuma 1779. pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Judikatūrā (skatīt Latvijas Republikas Senāta 2009. gada 14. oktobra spriedumu lietā Nr. SKC-255/2009, 2013. gada 24. maija spriedumu lietā Nr. SKC-132/2013, 2016. gada 20. septembra spriedumu lietā Nr. SKC-242/2016, 2017. gada 28. novembra spriedumu lietā Nr. SKC-376/2017 un 2017. gada 7. decembra spriedumu lietā Nr. SKC-384/2017) ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasībai ir nepieciešams konstatēt visus civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumus: 1) zaudējumu esību; 2) prettiesiski vainojamu rīcību; 3) cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un rīcību.

[7.1] No lietas materiāliem pievienotās Ģimenes apdrošināšanas polises Nr. 691402770 (polises grozījumi), izriet, ka starp prasītāju un /pers. A/ noslēgts ēkas apdrošināšanas līgums par nekustamā īpašuma /adrese/, (iepriekš – dzīvoklis) apdrošināšanu. Apdrošināšanas līguma darbības periods noteikts no 2021. gada 25. marta līdz 2022. gada 12. janvārim.

Pamatojoties uz noslēgto apdrošināšanas līgumu, prasītāja, pieņemot lēmumu atlīdzības lietā Nr. 1079207, izmaksājusi dzīvokļa īpašniekiem – /pers. A/ un /pers. G/ – tiem nodarīto zaudējumu atlīdzību 864,95 EUR katram par 2022. gada 3. janvārī notikušo gadījumu /adrese/. No lietas materiāliem pievienotā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma /numurs/ izriet, ka /pers. A/ un /pers. G/ katram pieder ½ domājamā daļa no dzīvokļa.

[7.1.1] Atbilstoši Apdrošināšanas līguma likuma 1. panta pirmās daļas 18. punktam kompensācijas princips ir apdrošināšanas princips, saskaņā ar kuru apdrošināšanas atlīdzību aprēķina, ņemot vērā apdrošināšanas gadījumā radušos zaudējumu apmēru. Šī likuma 42. panta pirmā daļa noteic, ka saskaņā ar kompensācijas principu izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība nedrīkst pārsniegt apdrošināšanas gadījumā radītos zaudējumus. Tādējādi izmaksājamās apdrošināšanas atlīdzības noteicošais kritērijs ir radušos zaudējumu apmērs. Saskaņā ar Civillikuma 1786. pantu, novērtējot zaudējumus, jāievēro nevien galvenās lietas un tās piederumu vērtība, bet arī pametums, kas netieši nodarīts ar zaudējuma nesēju notikumu, un atrautā peļņa.

[7.1.2] No atbildētājas 2022. gada 7. janvāra akta Nr. 1-8/596 par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem (turpmāk – saliešanas akts) izriet, ka dzīvoklis tika saliets, jo 2021. gada 3. janvārī atvienojusies lietus kanalizācijas caurule uz bēniņiem savienojuma vietā, kā rezultātā ūdens tecēja uz bēniņiem un ir nodarīti bojājumi dzīvoklim. Saliešanas aktā nav norādīti konkrēti dzīvokļa bojājumi, jo saliešanas akts sastādīts attālināti.

Konstatējams, ka apdrošināšanas lietā 2022. gada 3. martā sastādīta lokālā tāme Nr. 1 (dzīvokļa kosmētiskais remonts, dzīvokļa appludināšanas seku novēršana). Tāmē norādītās pozīcijas, kas nepieciešamas dzīvokļa remontam pēc saliešanas, no atbildētājas puses netika apstrīdētas, kā arī citu aprēķinu atbildētāja nav iesniegusi. Tāpat tiesa konstatē, ka tāmē norādītie darbi sienu un griestu krāsošana – ir aprēķināti gandrīz visas dzīvojamās telpas platības apmērā. Tiesas ieskatā gadījumā, ja pēc saliešanas ir bojāts sienas un griestu krāsojums tikai kādā daļā, no prasītājas nav saprātīgi sagaidāms, ka tā mainīs tikai daļu no griestu un sienu krāsas, jo no loģikas un dzīvē gūtajiem novērojumiem izriet, ka piemeklēt krāsu pilnīgi identisku tai, kas bija pirms bojājumiem, nav saprātīgā laikā paveicams darbs, ņemot vērā, ka prasītāja kā apdrošinātāja darbojas apdrošināto personu interesēs. Līdz ar to tāmē norādītie darbi tiesas ieskatā ir pamatoti un tiesa nekonstatē tāmē citus darbus, kas nebūtu attiecināmi uz salietā dzīvokļa remontu.

[7.1.3] Ievērojot minēto, kā arī to, ka atbildētāja rakstveida paskaidrojumos nav apstrīdējusi tāmē norādīto remonta darbu nepieciešamību, nav cēlusi iebildumus pret prasītājas aprēķināto zaudējumu apmēru, tiesa atzīst, ka lietā ir pierādīti prasītājas zaudējumi 1729,90 EUR apmērā par dzīvoklim nepieciešamajiem remonta darbiem, kurus, pamatojoties uz Apdrošināšanas līguma likuma 45. panta pirmo daļu, prasītājai ir tiesības pieprasīt no personas, kura ir atbildīga par zaudējumiem.

[7.2] Lai konstatētu atbildētājas prettiesisku vainojamu rīcību, šajā gadījumā bezdarbību, lietā noskaidrojams, vai bojājumu izraisījušās inženierkomunikācijas ietilpst atbildētājas atbildības zonā (kopīpašumā) un vai tās rīcība, apsaimniekojot dzīvojamo māju, bijusi atbilstoša normatīvajam regulējumam.

[7.2.1] Dzīvokļa īpašuma likuma 4. panta pirmās daļas 1. punkts noteic, ka kopīpašumā esošajā daļā ietilpst dzīvojamo māju apkalpojošās inženierkomunikāciju sistēmas, iekārtas un citi ar dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistīti funkcionāli nedalāmi elementi, kas nepieder pie atsevišķā īpašuma (tai skaitā atsevišķā īpašuma robežās esošie sildelementi, ja to funkcionālā darbība ir atkarīga no kopīpašumā esošajām inženierkomunikācijām).

Lietā konstatēts un nav strīds, ka dzīvokļa applūdināšanas iemesls bija atvienojusies lietus kanalizācijas caurule uz bēniņiem, kas ir mājas kopīpašums.

[7.2.2] Saliešanas aktā norādīts, ka lietus kanalizācija uz bēniņiem atvienojusies 2021. gada 3. janvārī. Saliešanas akts sastādīts 2022. gada 7. janvārī un tas sastādīts pēc dzīvokļa īpašnieka 2022. gada 5. janvāra pieteikuma. Savukārt sprieduma 7.1. punktā tiesa konstatēja, ka dzīvokļa apdrošināšanas līguma darbības periods noteikts no 2021. gada 25. marta līdz 2022. gada 12. janvārim.

Tāpat tiesa konstatē, ka rakstveida paskaidrojumos atbildētāja nav apstrīdējusi prasības pieteikumā norādīto apstākli, ka dzīvoklis tika saliets polises darbības laikā.

Lai arī no saliešanas akta formāli izriet, ka dzīvoklis tika saliets it kā pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas, tiesa atzīst, ka ar lielu ticamības pakāpi atbildētājas saliešanas aktā dzīvokļa saliešanas datumā, proti, gadā (aktā norādīts 2021. gads) ir izveidojusies pārrakstīšanās kļūda, jo pats saliešanas akts sastādīts 2022. gada 7. janvārī un nav loģiski, ka šāds akts būtu sastādīts par 1 gadu vecu notikumu, turklāt 1 gadu pēc dzīvokļa īpašnieka pieteikuma. No lietas materiāliem pievienotiem citiem pierādījumiem, proti, remontdarbu aprēķinu tāmes, prasītājas lēmuma par atlīdzības izmaksu, AS "SEB banka" maksājuma uzdevumiem par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, kā arī atbildētājas rakstveida paskaidrojumiem, kuros atbildētāja atsaucas tieši uz 2022. gada janvāra sākumā norādītajiem laikapstākļiem, secināms, ka dzīvoklis tika saliets 2022. gadā nevis kā norādīts saliešanas aktā – 2021. gadā, jo visi minētie pierādījumi tika sastādīti 2022. gadā janvārī, martā, kas tiesas ieskatā loģiski apstiprina dzīvokļa saliešanu tieši 2022. gada janvārī. Turklāt, maz ticams, ka prasītāja būtu izmaksājusi apdrošināšanas atlīdzību 2022. gada martā par notikumu, kas iestājās gadu

pirms un nebūtu iekļaujams apdrošināšanas līguma darbības periodā.

Tādējādi tiesa atzīst, ka dzīvoklis tika saliets lietus kanalizācijas uz bēniņiem atvienojuma dēļ 2022. gada 3. janvārī.

[7.2.3] Lietā nav strīds, ka atbildētāja ir daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas /adrese/, pārvaldniece uz likuma pamata, kas par savu pienākumu veikšanu saņem atlīdzību no dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašniekiem.

Atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma *(šeit un turpmāk redakcijā, kas bija spēka uz dzīvokļa saliešanas dienu)* 6. panta otrās daļas 1. punkta d) apakšpunktam, Apsaimniekošanas noteikumu *(šeit un turpmāk redakcijā, kas bija spēka uz dzīvokļa saliešanas dienu)* 6. punkta un 13.3. apakšpunkta prasībām atbildētājai kā dzīvojamās mājas pārvaldniecei jānodrošina dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehniskā apkope, vizuālā pārbaude, tehniskā apsekošana un bojājumu novēršana, tostarp divas reizes gadā jāveic dzīvojamās mājas koplietošanas telpu grupās un citās kopīpašumā esošajās telpu grupās esošo inženiertīklu vizuālā apskate kanalizācijas sistēmā. Tiesa ņem vērā, ka vizuāli nevar un nepārbauda iekārtas, inženiertīklus un konstrukcijas (to daļas), kas ir iebūvētas šahtās, starpsienās, zem grīdām, starpstāvu pārsegumos vai ir nosegtas ar izolējošu materiālu.

Atbildētāja iesniedza un lietas materiāliem ir pievienoti trīs akti par dzīvojamās mājas /adrese/ vizuālo apsekošanu – akts Nr. 14-8/11439 par 2019. gada 27. marta apsekošanu, akts Nr. 14-8/14022 par 2020. gada 14. maija apsekošanu un akts Nr. 8.2.4-5/13255 par 2021. gada 26. marta apsekošanu (turpmāk visi kopā – vizuālās apsekošanas akti), no kuriem izriet, ka visas trīs reizes vizuālo apsekošanu veica vairākas personas, starp kurām bija arī ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas inženieris, un šajos aktos konstatēts, ka lietus kanalizācijas stāvvadi ir apmierinošā stāvoklī, tās ir ķeta caurules, un bēniņos nav konstatējami nekādi defekti, to stāvoklis ir apmierinošs, nav mitruma.

Šādi akti par vizuālo apsekošanu, kurās piedalās vairākas personas un kurām ir nepieciešamās zināšanas par konkrētu inženierkomunikāciju veidu, pirmšķietami dod pamatu secināt, ka atbildētāja vizuālās apsekošanas pienākumu izpildījusi pienācīgi.

Tāpat no vizuālās apsekošanas aktiem izriet, ka lietus ūdens kanalizācijas stāvvadi vienmēr bija apmierinošā stāvoklī, bēniņos nekad nav konstatēti defekti vai mitrums.

No Apsaimniekošanas noteikumu 2. un 13.3. apakšpunkta izriet, ka kanalizācijas stāvvadu un bēniņu vizuālo apsekošanu atbildētājai jāveic divas reizes gadā, nekonkretizējot apsekošanas intervālus. Tiesas ieskatā tas nenozīmē, ka atbildētāja var komunikāciju apsekošanu veikt kad vien vēlas, bet saprātīgi būtu sagaidāms, ka, lai nodrošinātu Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas likuma 4. panta 1. punktā noteikto pārvadīšanas procesa nepārtrauktību un ēkas lietošanas īpašību (kvalitātes) saglabāšanu visā tās ekspluatācijas laikā, šādu apsekošanu atbildētājai jāveic vismaz 1 reizi pusgadā.

Tiesa konstatē, ka no vizuālās apsekošanas aktiem izriet, ka atbildētāja dzīvojamās mājas /adrese/ vizuālo apsekošanu nav veikusi divas reizes gadā kā to noteic Apsaimniekošanas noteikumu 13.3. apakšpunkts. Proti, starp 2019. gada 27. marta un 2020. gada 14. maija vizuālo apsekošanu pagāja vairāk nekā 1 gads, savukārt starp 2020. gada 14. maija un 2021. gada 26. marta vizuālo apsekošanu pagāja 10 mēneši.

Tāpat lietas materiālos nav pierādījumu par to, ka atbildētāja aptuveni pusgadu pirms dzīvokļa saliešanas 2022. gada janvārī būtu veikusi dzīvojamās mājas kopējo inženierkomunikāciju un koplietošanas telpu vizuālo apsekošanu.

Ievērojot visu iepriekš minēto, tiesa atzīst par pamatotu prasības pieteikumā norādīto, ka atbildētāja nav rūpīgi pildījusi savus Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta otrās daļas 1. punkta d) apakšpunktā un Apsaimniekošanas noteikumu 3. un 13.3. apakšpunktā noteiktos pienākumus dzīvojamās mājas /adrese/ komunikāciju un koplietošanas telpu vizuālajā apsekošanā.

[7.2.4] Tiesa atzīst, ka prasītājas arguments par to, ka atbildētāja nav apsekojusi dzīvokli kā atsevišķo īpašumu, konkrētajā lietā nav pamatots, jo no dzīvē gūtajiem novērojumiem un loģiskas tiesa secina, ka lietus ūdens kanalizācijas caurule, kas atrodas bēniņos un kas atvienojās un kuras dēļ dzīvoklis tika saliets, nevar atrasties atsevišķajā dzīvoklī. Tāpēc tādas apsekošanas esamība vai neesamība nekādā veidā nevar ietekmēt konkrētās inženierkomunikācijas tehniskā stāvokļa noskaidrošanu un dzīvokļa saliešanas novēršanu.

[7.2.5] Prasītāja prasības pieteikumā norādījusi, ka atbildētāja tai skaitā nav ievērojusi Pārvaldīšanas maksas noteikumu prasības, atsaucoties uz šo noteikumu 21. punktu, kas noteic pārvaldnieka tiesības papildus noteiktajiem pārvaldīšanas maksājumiem pieprasīt segt par ārpuskārtas remontu iztērētos līdzekļus.

Kā izriet no Apsaimniekošanas noteikumu 4. punkta, tad remontu veic, lai nodrošinātu dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženiertīklu turpmāku ekspluatāciju. Remonts var būt ārpuskārtas remonts – šajos noteikumos minēto bojājumu savlaicīga novēršana, un plānotais remonts – bojājumu novēršana dzīvojamās mājas pārvaldītāja noteiktajā termiņā.

Pārvaldīšanas maksas noteikumu 15.2. punktā noteikts, ja vizuālajā apskatē ir konstatēti dzīvojamās mājas vai tajā esošo iekārtu un inženiertīklu bojājumi, pārvaldītājs: lemj par darba uzdevuma sastādīšanu tehniskajai apsekošanai, plānotā remonta veikšanu un pārvaldīšanas darba plāna papildināšanu vai dzīvojamās mājas renovāciju vai rekonstrukciju, ja dzīvojamās mājas pārvaldītājs ir dzīvojamās mājas īpašnieks vai pārvaldnieks, kas ir pilnvarots pieņemt šādu lēmumu. Ja dzīvojamās mājas vizuālajā apskatē inženiertehnisko komunikāciju bojājumi netiek konstatēti, taču rodas komunikāciju bojājumi (plīsumi), tad dzīvojamās mājas pārvaldniekam tie jānovērš steidzamības kārtībā, salabojot konkrētās komunikācijas bojāto posmu, nevis steidzamības kārtībā jāmaina visa komunikācija.

Prasības pieteikumā nav norādīts uz apstākļiem, kas Apsaimniekošanas noteikumu 17. punkta kontekstā būtu par pamatu veikt lietus ūdens kanalizācijas ārpuskārtas remontu bez dzīvokļu īpašnieku saskaņošanas. Tiesa arī no vizuālās apsekošanas aktiem konstatē, ka šādi apstākļi lietā nav pierādīti, jo lietus ūdens kanalizācijas stāvvadiem un bēniņos vienmēr tika konstatēts apmierinošs stāvoklis.

Lai arī atbilstoši Apsaimniekošanas noteikumu 2. pielikuma 2.10.4. apakšpunktam lietā konstatējams, ka uz dzīvokļa saliešanas brīdi lietus ūdens kanalizācijas stāvvadiem bija beidzies noteiktais ekspluatācijas termiņš, kas iestājās 2019. gadā, tiesa atzīst, ka šāds apstāklis pats par sevi nav pamats automātiskam pieņēmumam, ka visa lietus ūdens kanalizācija, tostarp arī stāvvadi (caurules), ir jāmaina uz jauniem, jo īpaši pie apstākļiem, kad atbildētāja konstatēja to apmierinošo stāvokli.

Tādejādi atzīstams, ka atbildētāja formāli nav pārkāpusi Pārvaldīšanas maksas noteikumu 21. punktu, jo lietā nav konstatējams, ka atbildētājai obligāti bija jāveic lietus ūdens kanalizācijas stāvvadu un cauruļu ārpuskārtas remonts bez dzīvojamās mājas iedzīvotāju saskaņošanas.

[7.2.6] Prasības pieteikumā pamatoti norādīts, ka lietas materiālos nav pierādījumu par to, ka atbildētāja jebkādā veidā būtu informējusi dzīvojamās mājas /adrese/ dzīvokļu īpašniekus par lietus ūdens kanalizācijas stāvvadu faktisko stāvokli. Tiesa atzīst, ka pie apstākļiem, kad lietus ūdens kanalizācijas stāvvadiem jau 2019. gadā beidzies to ekspluatācijas termiņš, atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6. panta otrās daļas 2. punkta 1. apakšpunktam un 14. panta trešajai daļai atbildētājai bija pamats par to pienācīgi informēt dzīvokļu īpašniekus, lai viņiem būtu iespējams lemt par minētās komunikācijas maiņas nepieciešamību vai iespējamo remontu, jo komunikāciju ekspluatācijas termiņa beigas tiesas ieskatā ir tāds apstāklis, kas var būt pamats iespējamam steidzamam šo komunikāciju remontam, par ko jālemj dzīvokļu īpašniekiem.

[7.2.7] Ievērojot minēto, jo īpaši sprieduma 7.2.3. un 7.2.6. punktu, tiesa atzīst, ka atbildētāja nav izpildījusi vizuālās apsekošanas pienākumu un nav pienācīgi informējusi dzīvojamās mājas iedzīvotājus par lietus ūdens kanalizācijas stāvvadu ekspluatācijas termiņa beigām, nav rīkojusies atbilstoši Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma un Apsaimniekošanas noteikumu prasībām, pieļaujot prasības pieteikumā norādīto bezdarbību.

[7.3] Lai secinātu, ka atbildētājai ir pienākums atlīdzināt prasītājai zaudējumus 1729,90 EUR apmērā par dzīvokļa saliešanu, kas notika lietus ūdens kanalizācijas atvienojuma dēļ bēniņos, tiesai ir arī jākonstatē, ka starp zaudējumiem (sprieduma 7.1. punkts) un atbildētājas spriedumā konstatēto

prettiesisko rīcību (bezdarbību) (sprieduma 7.2. punkts) pastāv cēloņsakarība.

[7.3.1] Atbildētāja rakstveida paskaidrojumos norādīja, ka 2022. gada 2. un 3. janvārī bija pēkšņi un intensīvi nokrišņi, kas atnesa snigšanu un intensīvu lietu, vietām stipru puteni, kā dēļ lietus kanalizācija bēniņos, uzņemot intensīvu nokrišņu daudzumu, atvienojās savienojuma vietā. Atbildētāja minētos apstākļus uzskata par nepārvaramu varu.

[7.3.2] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 96. panta piekto daļu pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Atsauksmē prasītāja norāda, ka apstākļi, ka lietus ūdens novadīšanas sistēmas bojājums noticis kādas nepārvaramas varas ietekmē, lietā nav piestādīti. Tomēr tiesa pretēji minētajam konstatē, ka atbildētāja rakstveida paskaidrojumos norādīja tieši uz tādiem apstākļiem, kas viņas ieskatā ir nepārvarama vara (skatīt sprieduma 7.3.1. punktu). Savukārt prasītāja minētos apstākļus pēc būtības atsauksmē nav apstrīdējusi.

[7.3.3] Tiesa konstatē, ka no publiski pieejamā avota, kura ticamību tiesai nav pamata apšaubīt un kuru nav apšaubījusi arī prasītāja, izriet, ka 2022. gada 2. janvārī, siltākai gaisa masai sasniedzot Latvijas teritoriju, valsti šķērsoja plaša nokrišņu zona, daudzviet atnesot snigšanu, vietām stipru, kā arī puteni (skatīt *2022. gada laikapstākļi Latvijā. Gada notikumi. sk. https://lv.wikipedia.org/wiki/2022._gada_laikapst%C4%81k%C4%BCi_Latvij%C4%81#Gada_notikumi*). Tāpat tiesa atbilstoši Civilprocesa likuma 96. panta pirmajai daļai atzīst, ka ir vispārzināms fakts, ka Latvijā janvārī iespējama stipra snigšana un putenis. Minētais fakts kopsakarā ar iepriekš minēto publisko avotu dod pamatu tiesai secināt, ka 2022. gada 2. janvārī Latvijā bija stiprs putenis un ievērojami nokrišņi. Tāpēc tiesa atzīst par ticamu atbildētājas rakstveida paskaidrojumos norādīto, ka lietus ūdens kanalizācija bēniņos savienojuma vietā atvienojās, jo uzņēma pēkšņu ievērojamu daudzumu nokrišņu, ko apstiprina arī saliešanas aktā konstatētais, ka lietus ūdens kanalizācija atvienojās bēniņos. Savukārt tieši bēniņi kā telpa, kura atrodas vistuvāk jumtam, proti, vietai, no kuras nokrišņi visātrāk iekļūst lietus ūdens kanalizācijā, šādos apstākļos (intensīvi nokrišņi un putenis) ir pakļauta lielākam riskam šo nokrišņu daudzumu uzņemt.

[7.3.4] Tiesa atzīst, ka starp prasītājas zaudējumiem un atbildētājas prettiesisko rīcību (bezdarbību) lietā nav konstatējama cēloņsakarība, jo prasītāja nav pierādījusi, ka, pat ja atbildētāja būtu divas reizes gadā apsekojusi dzīvojamo māju un informējusi dzīvokļu īpašniekus par lietus ūdens kanalizācijas ekspluatācijas termiņa beigām, atbildētāja jebkādā veidā varētu novērst situāciju, ka lietus ūdens kanalizācija, kurai līdz šim konstatēts apmierinošs stāvoklis, uztverot lielu nokrišņu apjomu, nebūtu atvienojusies savienojuma vietā bēniņos. Līdz ar to lietā nav tiesiskas nozīmes apstāklim vai sprieduma 7.3.1. un 7.3.3. punktā minētie apstākļi ir uzskatāmi par nepārvaramu varu, jo tas nevar mainīt tiesas secinājumu, ka lietā starp prasītājas zaudējumiem un atbildētājas prettiesisko rīcību (bezdarbību) nepastāv cēloņsakarība.

[7.4] Ievērojot visu iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka prasība ir noraidāma, jo prasītāja nav pierādījusi vienu no zaudējumu atlīdzības obligātajiem priekšnoteikumiem – cēloņsakarību starp zaudējumiem un prettiesisko rīcību.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190., 193., 194., 250.^{25}, 250.^{27} pantu, tiesa

nosprieda

Apdrošināšanas akciju sabiedrības "BALTA" prasību vienkāršotās procedūras lietā pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" par naudas piedziņu noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.^{2} pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Spriedums sastādīts un tiešsaistes sistēmā pieejams 2023. gada 27. februārī.

Tiesnese A. Cunska

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU